

Streszczenie

JAKOŚĆ INFORMACJI O ZYSKACH BANKÓW KOMERCYJNYCH W IRAKU

Jakość informacji o zyskach stała się bardzo ważnym problemem w obszarze rachunkowości w ostatnich latach, szczególnie po bankructwach dużych przedsiębiorstw w Stanach Zjednoczonych w czasie kryzysu finansowego. Wartość akcji tych spółek spadła znacznie po ujawnieniu istnienia niepewności co do ich wyników finansowych w kwartalnych raportach finansowych.

Koncepcja jakości zysków ma zasadnicze znaczenie w rachunkowości i finansach. Jest to jedna z najważniejszych cech systemu sprawozdawczości finansowej. Przyjmuje się bowiem, że wysokiej jakości zyski sprzyjają efektywności rynku kapitałowego. Dlatego inwestorzy i inni użytkownicy powinni być zainteresowani pozyskaniem wysokiej jakości informacji o zyskach. W literaturze podkreśla się, że jakość zysków jest ważna z uwagi na szerokie zastosowanie terminu 'zyski' w umowach i przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.

Jakość zysków jest stosowana w licznych badaniach empirycznych do przedstawienia trendów, do oceny zmian standardów rachunkowości i podobnych czynników instytucjonalnych, takich jak organy egzekwowania prawa i ładu korporacyjnego, do analizy porównawczych systemów sprawozdawczości finansowej w różnych krajach oraz do badania wpływu jakości zysków na koszt kapitału. Z tego powodu organy regulujące rachunkowość dążą do opracowania standardów rachunkowości, które poprawią jakość zysków, a wiele niedawnych zmian w zakresie audytu, ładu korporacyjnego i egzekwowania prawa bilansowego miało podobny cel. Co zaskakujące, mimo wielu podjętych prób doprecyzowania zagadnienia jakości zysków i budowy podstaw teoretycznych, pojęcie to nie jest w dalszym ciągu ostatecznie zdefiniowane. Istnieją bowiem poważne rozbieżności w jego definiowaniu i sposobie pomiaru.

Lista parametrów, które mogą służyć jako miary jakości zysków jest w literaturze długa: trwałość zysków, przewidywalność, asymetryczność rozpoznawania strat, różne mierniki osiągnięcia wartości odniesienia (benchmarku), stopień wygładzania zysków, wielkość rozliczeń memoriałowych (międzyokresowych), wielkość rozliczeń powodujących wzrost zysków, bezwzględna wartość uznaniowych lub ponadprzeciętnych rozliczeń memoriałowych oraz stopień wpływu rozliczeń memoriałowych na przepływy pieniężne.

Z powyższych powodów problem jakości zysków jest ważny i warty podjęcia badań opisanych w rozprawie doktorskiej. Rozległe rozważania, dotyczące tego zagadnienia, zostały przeprowadzone na rynkach rozwiniętych, a tylko niewielka część dotyczy krajów rozwijających się. Niniejsze opracowanie ma na celu wypełnienie tej luki i podjęcie tego tematu w odniesieniu do Iraku – jako jednego z krajów rozwijających się – na przykładzie irackich banków komercyjnych notowanych na giełdzie w Bagdadzie.

Ponadto, jest to pierwsze badanie tego zagadnienia w Iraku. Niespójność wyników wcześniejszych badań na rynkach rozwiniętych oraz specyfika irackiej giełdy stwarza szczególną okazję do oceny jakości zysków w Iraku. W niniejszej rozprawie podjęto próbę oceny jakości informacji o zyskach, a także ustalenia, czy przyjęcie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) poprawi jakość informacji o zyskach w Iraku, jako gospodarki wschodzącej. Podkreślić należy, że do próby badawczej przyjęto banki komercyjne, które były przeważnie wykluczane we wcześniejszych badaniach na ten temat.

Podstawowym celem rozprawy jest ocena jakości informacji o zyskach w Iraku.

Autor proponuje rozszerzone podejście do zagadnienia jakości zysków, wyróżniając jakość zysków i jakość informacji o zyskach. Jakość informacji o zyskach obejmuje dwa aspekty: jakość zysków oraz jakość pozostałych informacji o zyskach.

Do oceny jakości zysków wykorzystano modele predykcyjne przepływów pieniężnych opracowane przez Bartha, Crama i Nelsona (2001) i wykorzystywane przez Ebaida (2011) w celu zbadania wartości prognostycznych zysków i bieżących przepływów pieniężnych przy prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych.

Do oceny jakości pozostałych informacji o zyskach, w ich szerszym ujęciu, wykorzystano ogólną analizę treści sprawozdań finansowych ukierunkowaną na prezentację i ujawnianie informacji oraz ich porównanie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) jako kryterium odniesienia. W szczególnym stopniu skoncentrowano się na instrumentach finansowych ujawnianych w sprawozdaniach finansowych banków komercyjnych.

Cele pomocnicze:

1. Wskazanie głównych czynników wpływających na jakość zysków w Iraku.
2. Ocena jakości regulacji rachunkowości w Iraku przez ich porównanie z MSSF.
3. Ocena jakości zysków irackich banków metodą analizy treści sprawozdań finansowych 15 banków na przestrzeni 10 lat.
4. Oszacowanie zysków banków po wdrożeniu MSSF.
5. Ocena obecnej jakości zysków 15 banków metodą porównania wartości prognostycznych przepływów pieniężnych, zysków i rozliczeń memoriałowych.
6. Ocena jakości zysków skorygowanych do MSSF.

Dotychczasowy dorobek literatury w zakresie badań porównawczych wartości prognostycznych zysków i przepływów pieniężnych przy przewidywaniu przyszłych przepływów pieniężnych jest olbrzymi na rozwiniętych rynkach (np. Stanach Zjednoczonych i Europie). Istnieje poważna luka w wiedzy na ten temat w odniesieniu do rynków wschodzących, takich jak Irak. Wyniki wcześniejszych badań na rynkach rozwiniętych nie są spójne, a iracka giełda papierów wartościowych posiada szczególną

specyfikę, dlatego powstała wyjątkowa możliwość zbadania zdolności predykcyjnych bieżących przepływów pieniężnych oraz zysków (i ich elementów) przy prognozowaniu przepływów pieniężnych kolejnego roku.

W związku z powyższym **pierwsza hipoteza tej rozprawy jest następująca: zyski stanowią lepszą zmienną objaśniającą przyszłe przepływy pieniężne z działalności operacyjnej niż bieżące przepływy pieniężne** (w Iraku, na podstawie próby banków komercyjnych).

W przeprowadzonym badaniu hipoteza nie została potwierdzona. Wskazuje to na wpływ czynników środowiskowych na jakość zysków w próbie badawczej.

Wyniki te mogą potwierdzać zatem wyższość przepływów pieniężnych jako miary dokonań przedsiębiorstw w Iraku.

Wyniki te odzwierciedlają szczególną sytuację w Iraku, a w szczególności wpływ czynnika niestabilności w kraju na rachunkowość. W wyniku wojny nastąpiły przymusowe migracje, nie tylko ludności Iraku, ale również banki przenieśli swoje siedziby z powodu ataków terrorystycznych. W rezultacie ludzie preferują gotówkę od zysku. Zgodnie z tymi wynikami rachunkowość kasowa jest nadal ważna, zwłaszcza na rynkach wschodzących.

Przyjmuje się, że jakość MSSF jest wyższa niż jakość większości krajowych standardów rachunkowości. W większości badań nad wpływem przyjęcia MSSF zakłada się, że kraje, w których są stosowane MSSF, czerpią korzyści z ich przyjęcia. Również wiele badań nad wpływem przyjęcia i egzekwowania MSSF często zakłada, że wszystkie państwa przyjmujące MSSF będą czerpać korzyści z przyjęcia MSSF, a egzekwowanie tych przepisów zapewni poprawę jakości informacji księgowej.

Druga hipoteza tej rozprawy jest następująca: **jakość informacji o zyskach irackich banków komercyjnych będzie wyższa po wdrożeniu MSSF**.

Do zrealizowania celów i zweryfikowania hipotez przeprowadzono ocenę jakości zysków przed i po dostosowaniu ich do MSSF. Umożliwiło to oszacowanie potencjalnego wpływu MSSF na jakość zysków banków komercyjnych w Iraku.

Głównym problemem w procesie badawczym było to, że autor nie posiadał sprawozdań finansowych zgodnych z MSSF, a uzyskanie takich danych było niemożliwe, ponieważ żaden z banków w Iraku nie stosował MSSF. Z tego powodu autor dokonał własnego oszacowania wybranych pozycji sprawozdania finansowego (w tym zysków netto) po wdrożeniu MSSF. Autor dokonał korekt tylko wtedy, gdy odpowiednie dane były dostępne w informacji dodatkowej do sprawozdań finansowych.

Jednym z najbardziej istotnych czynników kształtujących jakość informacji o zyskach są regulacje rachunkowości, w szczególności MSSF. Coraz ważniejszym staje się zrozumienie wpływu MSSF na jakość zysków. Niektóre badania wykazują bowiem, że przyjęcie MSSF poprawia jakość informacji o zyskach, a w innych podkreśla się brak takiego związku.

Na przykład Ta (2014) potwierdziła poprawę jakości zysków w kanadyjskich przedsiębiorstwach po wdrożeniu MSSF.

Według Bestena, Georgakopoulou, Vasileiou i Ereiotisa (2015) analiza różnic regresji wykazała na podstawie dyskrecjonalnych rozliczeń memoriałowych, że nie ma statystycznej różnicy między okresem poprzedzającym przyjęcie MSSF a okresem po ich wdrożeniu. Dlatego też jakość zysków pozostaje taka sama.

W niektórych badaniach wprowadzono także dodatkowe zmienne w celu wykazania korzyści związanych z czynnikiem egzekwowania regulacji rachunkowości. Badania nad wpływem przyjęcia i egzekwowania MSSF często zakładają, że wszystkie kraje przyjmujące MSSF osiągają korzyści z ich przyjęcia i stosowania oraz po przyjęciu MSSF poprawia się jakość informacji pozyskiwanych z rachunkowości (Barth, Landsman i Lang 2007; Houqe, Zijl i Dunstan 2010) (Hoque i in. 2012).

Niektóre badania bezpośrednio odnoszą się do wpływu przyjęcia MSSF na jakość zysków w gospodarkach wschodzących (np. Outa 2011), jednak ich wyniki są zróżnicowane. Wskazują one na wady w otoczeniu gospodarczym, które utrudniają osiągnięcie pozytywnych skutków wprowadzenia MSSF. Lin i inni (2012) stwierdzili, że następuje poprawa jakości zysków po wprowadzeniu zmian zbliżających regulacje rachunkowości do MSSF. Qu i pozostali (2012) wykazali, że po przyjęciu MSSF inwestorzy częściej korzystali z informacji o zyskach przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Bilgic i Cemal (2013) zaobserwowali wzrost korelacji zysków i wartości księgowej aktywów netto z ich wyceną rynkową po przyjęciu MSSF. Natomiast Ames (2013) wykazał, że jakość zysków nie uległa istotnej poprawie po przyjęciu MSSF. Odkrył jednak, że korelacja wyceny rynkowej spółek i wyceny bilansowej głównych pozycji majątku zmieniła się po przyjęciu MSSF. Badania Chebaane i Othman (2014) wskazują, że wartość wskaźnika EPS oraz wskaźnika wartości księgowej aktywów netto na 1 akcję jest pozytywnie skorelowana z przyjęciem MSSF. Wyniki Umobonga i Akani (2015) wskazują na spadek jakości informacji księgowej mierzonej stopniem zarządzania zyskami, korelacją zysków z wyceną rynkową akcji oraz terminowością rozpoznawania strat. W okresie po przyjęciu MSSF zyski są mniej skorelowane z rynkiem oraz później uwzględniają straty w porównaniu do okresu poprzedzającego zmianę.

W rozprawie druga hipoteza została również sfalsyfikowana. Na takie wyniki wpływ przede wszystkim mają czynniki środowiska rachunkowości. Wśród wielu innych, na jakość zysków w Iraku znaczący wpływ ma otoczenie kulturowe, głównie z powodu dużej niestabilności kraju oraz występowaniu sytuacji zagrażających życiu ludzi, a przecież bezpieczeństwo jest jedną z najbardziej podstawowych potrzeb człowieka. Powoduje to duży stopień kolektywizmu i unikania niepewności w zachowaniach społecznych, czego konsekwencją jest rachunkowość konserwatywna oraz zachowująca duży stopień poufności. Niestabilność wzmacnia konserwatywne podejście i dążenie do zachowania poufności informacji. Z tych powodów ograniczenie zmian do wdrożenia MSSF nie spowoduje pozytywnych zmian w rachunkowości, w szczególności nie zwiększy jakości zysków banków komercyjnych w Iraku, ponieważ duży stopień poufności oraz konserwatywności ma negatywny wpływ na jakość zysków.

Iracki rynek kapitałowy jest relatywnie młody, a ustalane na nim ceny nie mogą stanowić podstawy do wiarygodnego ustalenia wartości godziwej. Duży wpływ na rachunkowość miały doświadczenia z autokratycznym systemem rządów oraz centralnym planowaniem w gospodarce trwające do 2003 roku. W Iraku wciąż dominuje raczej centralny i zunifikowany model rachunkowości, czego efektem jest niska pozycja zawodowa księgowych. Istnieje w Iraku stowarzyszenie księgowych, ale nie ma ono dużego znaczenia, ponieważ większy jest wpływ przepisów prawa i regulacji banku centralnego na rachunkowość.

Pozycja zawodu księgowego jest czynnikiem kształtującym model rachunkowości. W krajach, w których pozycja księgowych jest wyższa, dominuje rachunkowość otwarta oraz korzystająca w większym stopniu z wartości szacunkowych.

Metody badawcze

Autor wykorzystał dwie metody badawcze:

1. Analiza treści – badanie sprawozdań finansowych 15 banków w Iraku na przestrzeni 10 lat.

Pytania ankietowe do badania zostały sformułowane na podstawie porównania regulacji rachunkowości obowiązujących w Iraku z MSSF. W odniesieniu do pozycji, do których było to możliwe, autor podjął próbę oszacowania najbardziej prawdopodobnego wpływu wdrożenia MSSF na zysk netto. Próba badawcza nie jest duża, dlatego w celu uniknięcia subiektywnych ocen i szacunków przy obliczaniu potencjalnych skutków wdrożenia MSSF wykorzystano wyłącznie informacje zawarte w notach do sprawozdań finansowych.

Wyróżniono dwa główne problemy wyróżnione na potrzeby analizy treści sprawozdań finansowych oraz ich wpływu na jakość zysków.

- *Po pierwsze*, niedostosowanie do MSSF zasad uznawania i wyceny bilansowej niektórych pozycji w sprawozdaniach finansowych.
- *Po drugie*, niedostosowanie do MSSF w zakresie klasyfikacji, prezentacji i ujawniania informacji w sprawozdaniach finansowych.

Problemy uznawania i wyceny obejmują następujące zagadnienia:

- niezrealizowane zyski wskutek zastosowanych metod wyceny bilansowej inwestycji,
- odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji,
- odpisy z tytułu utraty wartości należności wątpliwych (niespłacone kredyty i zaliczki),
- obciążenia podatkowe,
- zagraniczne transakcje i operacje,
- uznawanie i prezentacja odsetek od niespłaconych należności.

Problemy klasyfikacji i prezentacji dotyczą:

- przychodów z odsetek i podobnych przychodów,
- kosztów odsetek i podobnych kosztów,
- przychodów i kosztów z tytułu opłat i prowizji,
- udziałach w zyskach (stratach) w jednostkach stowarzyszonych oraz współkontrolowanych, a także z tytułu różnic kursowych netto,
- prezentowania aktywów finansowych w bilansie w wartości brutto lub netto,
- metod prezentacji rachunku przepływów pieniężnych.

W odniesieniu do informacji ujawnianych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego badaniu poddano zagadnienia:

- ujawniania wartości godziwej inwestycji,
- ujawniania szczegółowych zasad ustalania odpisów aktualizujących należności wątpliwe według MSSF,
- ujawniania daty zapadalności aktywów finansowych i zobowiązań finansowych oraz stóp procentowych i stóp dyskontowych zgodnie z MSR 32 i MSSF 7,
- ujawniania informacji o gwarancjach lub zabezpieczeniach podjętych w celu uzyskania kredytu gotówkowego,

- ujawniania odpisów na odsetki od niezapłaconych zobowiązań,
 - ujawniania szczegółowych zasad pomiaru odsetek od niezapłaconych należności.
2. Szacowanie jakości informacji o zyskach według modeli opracowanych przez Barth, Cram & Nelson (2001) i użytych przez Ebaid (2011). W badaniu wykorzystano modele predykcyjne do przewidywania przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej kolejnego roku.

Modele te posłużyły do oceny jakości zysków banków komercyjnych w Iraku – przez porównanie zdolności prognostycznych przepływów pieniężnych, zysków i rozliczeń memoriałowych przy przewidywaniu przepływów pieniężnych kolejnego roku. W rzeczywistości Irak jest interesującym przypadkiem, ponieważ rynek finansowy znajduje się dopiero na wczesnym etapie rozwoju, a spółki notowane na giełdzie papierów wartościowych nie ujawniają prognoz wyników finansowych. Zatem bardzo ważną kwestią jest wartość prognostyczna zysków i przepływów pieniężnych.

Proces gromadzenia danych był dość nietypowy, ponieważ oficjalne bazy sprawozdań finansowych są niskiej jakości. Ani iracki rząd, ani bank centralny nie są zobowiązane do gromadzenia takich danych. Również banki nie ujawniają ich publicznie. Iracka giełda zaczęła publikować sprawozdania finansowe, ale nie wszystkie lata są ujawnione. Dane te są ponadto niekompletne i niejasne. W związku z tym, aby przeprowadzić badania, autor był zmuszony osobiście pozyskać dane ze sprawozdań finansowych irackich banków.

Autor zebrał sprawozdania finansowe 15 banków komercyjnych w Iraku z okresu 10 lat, wielokrotnie je odwiedzając. Banki nie zachowują sprawozdań finansowych z tak długiego okresu z powodu problemów, które nastąpiły tuż po wojnie. Autor spędził wiele czasu, aby dotrzeć do każdego banku, ponieważ większość ulic jest zamknięta ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa w państwie. Wystąpiła wyjątkowa trudność w procesie gromadzenia danych, ponieważ stabilność kraju jest bardzo niska. Mimo to banki w Iraku są zobowiązane prowadzić rachunkowość, w tym sporządzać sprawozdania finansowe.

Wyniki i wnioski

Do realizacji celu pracy sformułowano pytania ankietowe, które zostały stworzone na podstawie porównania regulacji rachunkowości obowiązujących w Iraku z MSSF. Pytania były wykorzystywane do analizy treści sprawozdań finansowych. Wyniki analizy przedstawiono w tabeli 1, w której przedstawiono podsumowanie wszystkich punktów w zakresie dobrych i złych praktyk stosowanych w bankach.

Pytania dotyczyły następujących kwestii:

1. Przedstawienia prawidłowej kwoty skumulowanych odpisów aktualizujących wartość papierów wartościowych (tabela 4.8).
2. Uznawania i prezentacji niezrealizowanych odsetek (Tabela 4.10).
3. Uznawania odpisów z tytułu utraty wartości należności wątpliwych jako kosztów odejmowanych od zysku netto (Tabela 4.12).
4. Uznawania i prezentacji kosztów odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (Tabela 4.13).

5. Uznawania prawidłowych odpisów z tytułu utraty wartości niezapłaconych należności (Tabela 4.14).
 6. Uznawania i prezentacji przychodów i kosztów z zagranicznych transakcji i operacji i (Tabela 4.15).
 7. Uznawania i prezentacji odsetek od niespłaconych należności (Tabela 4.16).
 8. Prezentacji aktywów finansowych w bilansie w wartości brutto lub netto (tabela 4.118).
 9. Prezentacji sprawozdań z przepływów pieniężnych (Tabela 4.22).
 10. Ujawnienia wartości rynkowej papierów wartościowych (Tabela 4.23).
 11. Ujawnienia szczegółów zasad pomiaru odpisów z tytułu utraty wartości niespłaconych należności (Tabela 4.24).
- Ujawnienia zabezpieczeń kredytów (Tabela 4.25)

Tabela 1

Ocena jakości informacji o zyskach mierzonej w liczbą odchyłeń od MSSF

Tabela	CBOI	BOB	IMEB	IBOI	NBOI	ICB	DESB	SCB	BB	EB	GCB	MB	UBOI	NB	UB
4.8	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4	2	1	4	2
4.10	4	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
4.12	1	4	1	0	0	1	0	0	1	0	6	1	2	2	1
4.13	0	2	0	0	3	3	1	1	0	0	0	3	0	0	0
4.14	0	1	2	1	3	0	0	0	0	6	1	4	1	1	3
4.15	9	10	10	10	10	9	10	10	0	10	3	0	6	7	6
4.16	10	0	3	9	10	10	10	10	10	5	10	10	8	10	10
4.18	10	9	8	0	0	10	0	9	8	10	8	7	3	10	6
4.23	2	2	3	8	4	6	4	5	3	4	2	6	6	6	6
4.24	10	7	3	10	10	10	10	10	5	10	10	10	10	10	10
4.25	10	10	6	6	10	7	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Total	-57	-55	-46	-54	-60	-66	-55	-60	-48	-68	-64	-63	-56	-70	-64
4.22	19	22	13	12	10	18	17	23	16	12	10	13	13	21	24
Całkowita liczba odchyłeń	-38	-33	-33	-42	-50	-48	-38	-37	-32	-56	-54	-50	-43	-49	-40

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie wyników tabeli 1 sporządzono ranking banków według jakości prezentowanych przez nie informacji o zyskach (tabela 2).

Dane w Tabeli 2 przedstawiają pozycję banku według całkowitej liczby stwierdzonych w nich nieprawidłowości. Wartości te zostały obliczone w ostatnim rzędzie tabeli 1.

Tabela 2

Ranking banków według jakości prezentowanych informacji o zyskach

Bank Name	Total no of points
BB	-32
BOB	-33
IMEB	-33
SCB	-37
CBOI	-38
DESB	-38
UB	-40
IBOI	-42
UBOI	-43
ICB	-48
NB	-49
NBOI	-50
MB	-50
GCB	-54
EB	-56

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli 2 można zaobserwować, że Bank Babylon (BB) miał najniższą całkowitą liczbę nieprawidłowości (32), następnie Bank Bagdadu (33). Te dwa banki prezentują najlepszą jakość informacji o zyskach. Natomiast Economic Bank (EB) i GCB miały najwyższą całkowitą liczbę nieprawidłowości, odpowiednio 56 i 54, a tym samym te dwa banki prezentują najgorszą jakość informacji o zyskach w próbie badawczej.

Do dalszej oceny jakości zysków dokonano porównania zdolności prognostycznych przepływów pieniężnych, zysków i rozliczeń memoriałowych. W miarę możliwości, autor podjął próbę oszacowania najbardziej prawdopodobnego wpływu wdrożenia MSSF na zysk netto. Z uwagi na szczupłą próbę badawczą, w celu uniknięcia subiektywnych ocen i szacunków, do obliczenia wpływu MSSF na wyniki finansowe wykorzystano wyłącznie informacje zawarte w notach do sprawozdań finansowych. Wyniki skorygowanego zysku netto zostały wykorzystywane do oceny jakości zysków.

Wyniki badania wskazują, że bieżące przepływy pieniężne mają lepszą wartość prognostyczną niż bieżące zyski przy przewidywaniu przepływów pieniężnych kolejnego roku. Wyniki są spójne z oceną sytuacji w Iraku i odzwierciedlają wpływ czynnika niestabilności na rachunkowość w Iraku. Niestabilność powoduje preferencję dla gotówki ponad zyski księgowe. Rezultaty badania dowodzą, że rachunkowość kasowa jest nadal ważna, zwłaszcza na rynkach wschodzących.

Przyjmuje się, że regulacje MSSF zapewniają wyższą jakość zysków niż większość krajowych standardów rachunkowości. Wyniki przeprowadzonych w rozprawie badań wskazują jednak, że przyjęcie MSSF w badanych bankach nie zwiększa zdolności prognostycznych zysków przy prognozowaniu przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej w kolejnym roku, a tym samym i jakości zysków.

Badanie pozwala ocenić jakość zysków przed i po przyjęciu MSSF w celu dostrzeżenia potencjalnego wpływu międzynarodowych standardów na jakość prezentowanych informacji o zyskach banków komercyjnych w Iraku (tabela 3).

Tabela 3

Wpływ przyjęcia MSSF na zysk netto badanych banków (średnia z okresu badawczego; mln IQD)

Nazwa banku	Zysk przed korektą	Zysk po korekcie	Wartość korekty
CBOI	26,039	25,541	498
BOB	185,485	148,472	37,013
IMEB	101,193	93,349	7,844
IBOI	34,956	25,881	9,075
NBOI	39,759	20,697	19,062
ICB	117,899	90,875	27,024
DESB	62,141	52,746	9,395
SCB	1,018	-842	1,860
BB	37,151	34,126	3,025
EB	63,757	35,075	28,682
GCB	136,303	109,893	26,410
MB	116,178	93,689	22,489
UBOI	22,739	16,209	6,530
NB	222,089	175,242	46,847
UB	160,466	130,869	29,597

Źródło: opracowanie własne.

Jak już wspomniano, zgromadzenie tych danych umożliwi prezentację interesujących wyników. Wyniki te dowodzą wpływu czynnika środowiskowego na rachunkowość, a zwłaszcza na jakość informacji o zyskach w kraju wschodzącym. Te czynniki to: kultura, własność przedsiębiorstw, źródła finansowania, rozwój rynku kapitałowego, system polityczny, wzrost i rozwój gospodarczy, otwartość gospodarki, prywatyzacja oraz system prawny.

Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że przyjęcie MSSF nie prowadzi wprost do poprawy jakości informacji o zyskach. Poprawa jest uwarunkowana cechami środowiska funkcjonowania systemu rachunkowości. Tak więc zastosowanie MSSF może być dobrą propozycją na rynkach rozwiniętych i na niektórych rynkach wschodzących o stabilnym środowisku. W takich sytuacjach MSSF może pozytywnie wpłynąć na poprawę jakości informacji o zyskach. Jednak na niektórych rynkach, takich jak Irak, przyjęcie MSSF nie poprawi jakości informacji o zyskach. Również konserwatywna rachunkowość nie zawsze pozwala osiągnąć ten cel. Kontynuacja praktyki konserwatyzmu może zmniejszyć prognozowalność przepływów pieniężnych, a tym samym jakość zysków, ponieważ powoduje narastanie ukrytych rezerw, która mogą zwiększać przyszłe zyski w sytuacjach kryzysowych (Sen 2005).

Tabela 4.

Podsumowanie statystyk dotyczących regresji przyszłych przepływów pieniężnych na bieżące przepływy pieniężne, bieżących łącznych zysków i rozliczeń memoriałowych (przed korektą)

	Współczynnik	t-statystyka	P-wartość
Panel A: bieżące łączne zyski (Model 1): $CFO_{i,t+1} = B_0 + \beta_1 EARN_{i,t} + U_{i,t}$			
Const	0.137916	3.4341	0.0008
Earn i,t	0.295303	0.3273	0.7440
LSDV R-squared	0.075522		
Panel B: bieżące przepływy pieniężne (Model 2): $CFO_{i,t+1} = B_0 + \beta_1 CFO_{i,t} + U_{i,t}$			
Const	0.132754	3.6955	0.0003
CFO i,t	-0.219478	-2.4732	0.0148
LSDV R-squared	0.119927		
Panel C: bieżące przepływy pieniężne i bieżące łączne rozliczenia memoriałowe (Model 3): $CFO_{i,t+1} = B_0 + \beta_1 CFO_{i,t} + \beta_2 ACCRUALS_{i,t} + u_{i,t}$			
Const	0.165330	4.0540	<0.0001
ACCRUALS i,t	0.515911	0.5816	0.5619
CFO i,t	0.291284	0.3300	0.7420